

16

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA HANDLU WEWNĘTRZNEGO

z dnia 30 listopada 1950 r.

w sprawie przemiału zbóż.

Na podstawie art. 2 ust. 2 i art. 4 dekretu z dnia 5 sierpnia 1949 r. o reglamentacji niektórych surowców, półfabrykatów i wyrobów gotowych (Dz. U. R. P. z 1949 r. Nr 46, poz. 341 i z 1950 r. Nr 49, poz. 447) zarządza się, co następuje:

I. Postanowienia ogólne.

§ 1. 1. W rozumieniu niniejszego rozporządzenia uważa się:

1) za młyny handlowe — młyny i kaszarnie stanowiące własność przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Zakłady Zbożowe“ lub pozostające pod zarządem tego przedsiębiorstwa,

2) za młyny gospodarcze — wszystkie inne młyny i kaszarnie nie wymienione w pkt 1 oraz samodzielne śrutowniki.

2. Za samodzielne uważa się śrutowniki, których prowadzenie stanowi przedmiot przedsiębiorstwa. Inne śrutowniki uważa się za gospodarcze.

§ 2. 1. W młynach handlowych przemiała się zboże nabyte na własny rachunek (przemiał handlowy).

2. W młynach gospodarczych przemiała się zboże na zlecenie producentów rolnych, członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i osób, które otrzymały zboże z tytułu wynagrodzenia za pracę lub nabyły je zgodnie z układem o pracę (przemiał gospodarczy).

3. Osoby prowadzące młyny gospodarcze obowiązane są przemiałać zboże na zlecenie przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Zakłady Zbożowe” za wynagrodzeniem w gotówce (przemiał zlecony).

§ 3. Przemiał zboża na śrutownikach gospodarczych dozwolony jest jedynie na potrzeby własnego gospodarstwa.

§ 4. 1. Ustala się następujące typy przemiału:

- 1) dla żyta — 60⁰/₀, 82⁰/₀ i 97⁰/₀,
- 2) dla pszenicy — 50⁰/₀, 72⁰/₀ i 97⁰/₀,
- 3) dla jęczmienia na mąkę — 67⁰/₀,
- 4) dla jęczmienia na kaszę — 46⁰/₀ i 63⁰/₀,
- 5) śrutowanie zbóż na cele paszowe.

2. Przemiał pszenicy na mąkę 50⁰/₀ może być dokonywany tylko w młynach handlowych.

3. Minister Handlu Wewnętrznego może w drodze zarządzenia zakazać dokonywania w określonej kategorii młynów niektórych typów przemiału, ustalonych w ust. 1.

4. Dokonywanie innych przemiałów żyta, pszenicy i jęczmienia niż ustalone w ust. 1 jest niedozwolone.

II. Przemiał handlowy.

§ 5. 1. Zboże w młynach handlowych należy przechowywać w spichrzach podłogowych lub silosach. Pomieszczenia te powinny odpowiadać wszystkim wymaganiom, zapewniającym należyte przechowywanie zboża, a w szczególności powinny być czyste, suche, odpowiednio zabezpieczone od zacieków, przewiewne i wolne od szkodników zbożowo-mącznych.

2. Zboże należy przechowywać w partiach w zależności od jego rodzaju, gatunku i jakości.

3. Zboże powinno być przyjmowane do magazynu i wydawane z magazynu do czyszczenia wstępnego po uprzednim zważeniu.

4. Zboże powinno być przechowywane w sposób zabezpieczający należyte jego utrzymanie, a w szczególności zabezpieczający przed stęgnięciem, spleśnieniem, zagraniem, zawilgoceniem i przed szkodnikami zbożowo-mącznymi.

§ 6. Minister Handlu Wewnętrznego za zgodą Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego w drodze zarządzenia ustali normy jakościowe (standarty) zboża przemiałowego.

§ 7. 1. Zboże przeznaczone do przemiału należy mieszać celem uzyskania mieszanek zbożowych odpowiadających normom jakościowym (§ 6).

2. W młynach powinny być pomieszczenia, przeznaczone do mieszania zboża bezpośrednio przed jego przemiałem. Pojemność tych pomieszczeń powinna odpowiadać zdolności przemiałowej młyna na dobę.

3. Magazynowanie zboża w pomieszczeniach przeznaczonych do mieszania zboża jest niedozwolone.

§ 8. Mieszanka zbożowa (§ 7) powinna być oczyszczona przez przepuszczenie zboża przez wialnię (czyszczenie wstępne), a następnie przez inne urządzenia do czyszczenia zboża (czyszczenie właściwe).

§ 9. 1. Zboże oczyszczone przed rozpoczęciem przemiału powinno odpowiadać następującym warunkom:

- 1) nie zawierać zanieczyszczeń mineralnych,
- 2) nie zawierać kąkolu więcej niż 0,1⁰/₀, a innych organicznych zanieczyszczeń więcej niż 0,05⁰/₀,
- 3) nie posiadać ziarn jawnego porostu więcej niż 5⁰/₀.

2. Wilgotność pszenicy powinna wynosić najwyżej 16⁰/₀ — 16,5⁰/₀, innego zaś zboża najwyżej od 15⁰/₀ — 16⁰/₀.

3. Pszenica nie powinna zawierać ziarn żyta i jęczmienia łącznie więcej niż 5⁰/₀.

4. Minister Handlu Wewnętrznego może w drodze zarządzenia zwiększyć na określony czas dopuszczalną normę zawartości ziarn jawnego porostu w zbożu oraz ziarn żyta i jęczmienia w pszenicy.

5. Pszenica porażona śniecią może być przemielana tylko po jej przepłukaniu w płuczkach do zboża.

§ 10. 1. Odpady otrzymane po oczyszczeniu zboża nie powinny zawierać ziarn użytecznych więcej niż 3⁰/₀.

2. Za ziarna użyteczne uważa się:

- 1) ziarna pszenicy, które pozostają na sitach o rozmiarach otworów 1,45 × 20 mm,
- 2) ziarna żyta, które pozostają na sitach o rozmiarach otworów 1,4 × 20 mm.

§ 11. Główne przetwory zbożowe poszczególnych typów przemiału powinny pod względem jakości odpowiadać normom jakościowym (standartom), ustalonym zarządzeniem Ministra Handlu Wewnętrznego, wydanym za zgodą Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

§ 12. 1. Odciąganie w toku przemiału mąki niższego przemiału jest zakazane z wyjątkiem przypadku przewidzianego w ust. 2.

2. Z przemiału pszenicy na mąkę 50⁰/₀ należy otrzymać dwa gatunki mąki, a mianowicie:

I gatunek mąki od 0 — 50⁰/₀,

II „ „ od 50⁰/₀ — 72⁰/₀.

3. Odchylenia od norm ustalonych w ust. 2 są dopuszczalne tylko w zależności od urządzeń technicznych i metod przemiału, jak również od jakości ziarna.

§ 13. 1. Odciąganie z mąki pszennej kaszki manny dozwala się do 3⁰/₀ tylko w młynach posiadających specjalne urządzenia (sortownie do kaszek — reformy).

2. Wytwarzanie kaszki manny podlega zgłoszeniu właściwej władzy przemysłowej I instancji.

§ 14. 1. Ubytek w toku przemiału na skutek rozpylania mąki i parowania wody nie może przekraczać 1⁰/₀ przemielonego zboża.

2. Ubytek w zbożu przemielanym wraz z odpadami nieużytecznymi i szkodliwymi, otrzymanymi po oczyszczeniu, nie może przekraczać 3⁰/₀. Za odpady nieużyteczne uważa się także zanieczyszczenia mineralne.

3. Odpady nieużyteczne i szkodliwe należy niszczyć, o czym sporządza się protokół.

4. Minister Handlu Wewnętrznego może ustalić dla poszczególnych młynów lub ich typów inną normę ubytku dopuszczalnego w toku przemiału.

§ 15. 1. Na 100 kg przemielonego żyta i pszenicy wydajność przemiału ma wynosić co najmniej:

1) przy przemiale żyta:

- a) na mąkę 60⁰/₀ — 60 kg mąki o zawartości popiołu do 0,76⁰/₀ i 37 kg otrąb,
- b) na mąkę 82⁰/₀ — 82 kg mąki o zawartości popiołu do 1,44⁰/₀ i 15 kg otrąb,
- c) na mąkę 97⁰/₀ — 97 kg mąki o zawartości popiołu do 2⁰/₀;

2) przy przemiale pszenicy:

- a) na mąkę 50⁰/₀ — 50 kg I gatunku mąki o zawartości popiołu do 0,58⁰/₀ i 22 kg mąki II gatunku o zawartości popiołu do 1,45⁰/₀ oraz 25 kg otrąb,
- b) na mąkę 72⁰/₀ — 72 kg mąki o zawartości popiołu do 0,85⁰/₀ i 25 kg otrąb,
- c) na mąkę 97⁰/₀ — 97 kg mąki o zawartości popiołu do 2⁰/₀.

2. Obliczenie popiołu, przewidziane w ust. 1, następuje w przeliczeniu na suchą substancję.

3. Odchylenia od ustalonych w ust. 1 norm wydajności, zwiększające zawartość popiołu w mące, są niedopuszczalne.

§ 16. Mieszanie żyta lub jęczmienia z pszenicą przeznaczoną do przemiału, jak również mieszanie

w młynach mąki pszennej z żytnią lub jęczmienną może nastąpić tylko na podstawie zezwolenia Ministra Handlu Wewnętrznego.

§ 17. 1. Szkodliwe chwasty i inne szkodliwe odpady wydzielone przy oczyszczaniu zboża nie mogą być przemiałane ani też włączane do produktów przemiału.

2. Odpady, otrzymane z maszyn łuszczących, gniołowników i innych urządzeń, a także ziarna łamane i chude, wydzielone przy oczyszczeniu zboża, mogą być przemiałane i dodawane do otrąb.

§ 18. 1. Całość mąki otrzymana z przemiału powinna być jednolicie przemieszana.

2. Mąka powinna być zmieszana na określony gatunek mąki tylko w skrzyniach lub mechanicznych mieszarkach.

§ 19. 1. Przetwory zbożowe wydaje się z młyna tylko w workach zaplombowanych i opatrzonych etykietami.

2. Plombę na worku należy umieścić w ten sposób, aby uniemożliwić otwarcie worka bez jej naruszenia. Plomba powinna być ołowiana lub blaszana i zawierać numer młyna.

3. Na etykiecie o rozmiarze 10 cm × 8 cm, zawieszanej na środku worka, należy wymienić nazwę i adres młyna lub kaszarni, rodzaj mąki lub kaszy, typ przemiału i datę jego wykończenia.

4. Ustala się dla poszczególnych rodzajów przetworów zbożowych następujące kolory etykiet:

- 1) zielony dla mąki żytniej,
- 2) niebieski dla mąki pszennej I gatunku,
- 3) żółty dla mąki pszennej II gatunku,
- 4) biały dla innych przetworów zbożowych.

III. Przemiał gospodarczy.

§ 20. Do przemiału gospodarczego stosuje się odpowiednio przepisy §§ 6, 12 ust. 1, §§ 13, 14 ust. 1 i 2, § 15 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 lit. b) i c), ust. 2 i 3, §§ 16, 17 i 18.

§ 21. W młynach gospodarczych powinny być prowadzone księgi przemiału według wzoru ustalonego przez Ministra Handlu Wewnętrznego w drodze zarządzenia.

§ 22. Zboże dostarczone do przemiału gospodarczego należy przyjmować według kolejności przywozu.

§ 23. 1. W młynach gospodarczych można utrzymywać przeznaczone na wymianę stałe zapasy przetworów zbożowych w następującej wysokości:

- 1) w młynach o zdolności przemiałowej do 5 ton na dobę — 2 ton przetworów zbożowych,

2) w młynach o zdolności przemiałowej ponad 5 ton na dobę — 5 ton przetworów zbożowych.

2. Zapas na cele wymiany może pochodzić:

- 1) ze zboża uzyskanego z opłat przemiałowych w naturze albo
- 2) z nabycia przetworów zbożowych od przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Zakłady Zbożowe“.

3. Minister Handlu Wewnętrznego może za zgodą Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego w drodze zarządzenia zwiększyć lub zmniejszyć normy ilościowe zapasów przetworów zbożowych na cele wymiany.

4. Obrót przetworami zbożowymi z zapasu powinien być uwidoczniiony w księgach przemiału.

§ 24. Minister Handlu Wewnętrznego w drodze zarządzenia ustali sposób rozliczania się z otrzymanego do przemiału gospodarczego zboża.

§ 25. 1. Przyjmowanie zboża na przechowanie w młynach gospodarczych od producentów rolnych oraz osób, które otrzymały zboże z tytułu wynagrodzenia za pracę, jest zakazane.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy przypadków, gdy osoby prowadzące młyny obowiązane są z mocy szczególnych przepisów do przyjęcia zboża i czasowego zamagazynowania go.

§ 26. Wysokość opłat przemiałowych powinna być uwidoczniiona w cenniku podpisanym przez kierownika młyna. Cennik należy umieścić w miejscu widocznym i dostępnym.

§ 27. 1. Zboże pobrane z tytułu opłat przemiałowych w naturze powinno być odsprzedane w ciągu miesiąca od dnia pobrania przedsiębiorstwu państwowemu „Polskie Zakłady Zbożowe“ według obowiązujących cen.

2. Przepis ust. 1 nie stosuje się w przypadku, przewidzianym w § 23 ust. 2 pkt 1.

IV. Przepisy końcowe.

§ 28. Tracą moc obowiązującą:

- 1) rozporządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 26 października 1949 r. o zakazie przemiału pszenicy na mąkę pszenną 50% (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 446),
- 2) rozporządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 4 stycznia 1950 r. w sprawie przemiału zbóż (Dz. U. R. P. Nr 2, poz. 13).

§ 29. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Handlu Wewnętrznego: T. Dietrich